

Arbeids- og sosialdepartementet

Resultatområde 73 Sosiale tjenester

Innledning

Fylkesmannen skal bidra til regjeringens arbeid med å redusere ulikheter, utjevne økonomiske og sosiale forskjeller og bekjempe fattigdom.

Fylkesmannens oppgaver på resultatområdet 73 Sosiale tjenester er knyttet til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og forskrifter gitt i medhold av denne.

Kommunene har i henhold til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen ansvar for å bedre levekårene for vanskeligstilte, å bidra til sosial og økonomisk trygghet og å fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Kommunenes innsats mot barnefattigdom skal forsterkes i 2014. Kommunene skal sørge for at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Under resultatområde 73 Sosiale tjenester skal fylkesmannen:

- bidra til god samordning mellom statlige, fylkeskommunale og kommunale tjenester og til at de ulike sektorenes fagoppdrag ses i sammenheng.
- bidra til at kommunene/NAV-kontorene ivaretar sitt ansvar på en god måte.
- ivareta brukernes rettssikkerhet gjennom tilsyn og klagebehandling.
- ta de initiativ som kreves for å bidra til gode og samordnede offentlige tjenester for brukerne under dette resultatområdet, herunder oppmuntre til bruk av individuell plan.

I 2014 skal Fylkesmannen særlig prioritere:

- Lovforståelse og lovanvendelse i samsvar med nytt rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, med særlig oppmerksomhet mot: barn og unge, individuelle vurderinger og innføring av vedtak på tjenesten §17 opplysning, råd og veiledning.
- At barnefattigdom ses i sammenheng med andre relevante innsatser for barn og unge under fylkesmannens ansvarsområde.
- Riktig bruk av kvalifiseringsprogram med kvalifiseringsstønad.
- Å styrke samarbeidet med NAV fylke for å bedre kvaliteten på tjenestene i NAV-kontoret.

Samarbeid mellom Fylkesmannen og NAV Fylke:

Et velfungerende partnerskap mellom kommune og stat i NAV-kontoret er en viktig forutsetning for gode og helhetlige tjenester til brukerne av arbeids- og velferdsforvaltningen. Fylkesmannen skal som det sentrale samordningsorganet overfor kommunene på regionalt nivå, oppmuntre til et aktivt kommunalt medeierskap i NAV-kontoret. Både Fylkesmannen og NAV fylke har ansvar for å bygge opp under partnerskapet. Begge parter bør derfor videreføre det felles regionale samarbeidet med KS.

Både Fylkesmannen og NAV fylke har ansvar for å tilby kompetansetiltak overfor NAV-

kontorene. Arbeids- og velferdsdirektoratet har som oppfølging av NAVs virksomhetsstrategi, utarbeidet en standard for arbeidsrettet brukeroppfølging med bl.a. plattformer for veiledning og markedskunnskap. Sammen med rundskriv for sosiale tjenester utgjør dette de faglige rammene for NAVs oppfølging av brukerne, og inngår i Langsiktig plan for styrking av oppfølgingsarbeidet i NAV. Fylkesmannens oppgaver innen veiledning, rådgiving og kompetanseheving må ses i sammenheng med rammene for NAVs brukeroppfølging.

NAV Fylke og Fylkesmannen skal i dialogen med kommunene ha oppmerksomhet mot at NAV-kontorene benytter tildelt ramme for kvalifiseringsprogrammet med tilhørende kvalifiseringsstønad for de brukere som har behov for dette. Bruken av kvalifiseringsprogrammet skal inngå i dialogen mellom NAV Fylke og Fylkesmannen.

Det vises for øvrig til Mål og disponeringsbrev 2014 til NAV Fylke.

For å iverksette målrettede tiltak og videreformidle relevant informasjon til sentrale myndigheter, er det viktig at fylkesmannen har god kunnskap om utvikling av levekårsforholdene i kommunene. Fylkesmennene skal derfor bruke data fra blant annet KOSTRA, Ungdata og ny folkehelseprofil for å vurdere egen innsats på de enkelte satsingsområdene med særlig vekt på barn og unge.

Tilstanden på levekårsområdet er ulik kommunene imellom. Det viktig at fylkesmannen prioriterer ressursinnsatsen overfor kommuner med særlige utviklingsbehov og at tiltak inngår i en helhetlig og samlet innsats mot fattigdom lokalt. Fylkesmannen skal samordne sine virkemidler på tiltaksområder som har delvis overlappende målgrupper for eksempel arbeid, psykisk helse og rus, kvalifiseringsprogrammet, boligsosialt arbeid og arbeid med utsatte barn og unge.

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Lov av 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen trådte i kraft 1. januar 2010. Det er gitt 4 forskrifter med hjemmel i loven: forskrift om sosiale tjenester for personer uten fast bopel i Norge, forskrift om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen, forskrift om individuell plan og forskrift om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad.

Arbeids- og velferdsdirektoratet publiserte rundskriv til loven og forskrifter i juni 2012, og rundskrivet ble revidert i juni 2013. I rundskrivet er det særlig lagt vekt på at formålsbestemmelsen og forsvarlighetskravet skal ligge til grunn for forvaltning av loven. I tillegg er fokuset på barn og unges særskilte behov styrket.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har i samarbeid med representanter fra fylkesmennene utarbeidet et helhetlig opplæringsopplegg i loven, forskrifter og rundskriv. Opplæringen legger vekt på sentrale temaer i rundskrivet og funn avdekket gjennom tilsyn. Opplæringstilbud på sosiale tjenester til NAV-kontorene vil være en løpende oppgave for fylkesmannen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har høsten 2013 utarbeidet en veileder om hvordan det skal fattes vedtak på tjenesten opplysning, råd og veiledning etter § 17 i loven.

Oppdrag

Målsettinger

- NAV-kontoret har tilstrekkelig kompetanse til at loven og de individuelle tjenestene blir forvaltet på en forsvarlig måte.
- Søknader om tjenester etter loven avgjøres etter en konkret vurdering av brukers behov, og avgjørelsen blir begrunnet og fattet i enkeltvedtak.
- Barn og unges behov er synlige i kartlegging, vurdering og avgjørelse om tjenester etter loven.

Oppgaver

- Holde opplæring i loven, forskrifter og rundskriv for ansatte i NAV-kontoret, og eventuelt andre ansatte i kommunen. Ny veileder til § 17 i loven skal inngå i opplæringen. Opplæringen skal koordineres med NAV fylke.
- Gi NAV-kontoret tilbud om faglig veiledning. Gjennomføre tilsyn med de sosiale tjenestene i henhold til oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet og Statens helsetilsyn.
- Spre erfaringer og resultater fra tilsyn etter loven til NAV-kontor og kommunene i fylket.
- Behandle klagesaker etter loven.

Resultatkrav

- Ansatte i NAV-kontoret som forvalter og anvender loven skal ha mottatt tilbud om opplæring i loven, forskrifter, rundskriv og ny veileder til § 17.
- NAV-kontoret skal ha fått faglig veiledning etter behov.
- Tilsyn skal være gjennomført i samsvar med oppdraget fra Arbeids- og sosialdepartementet og Statens helsetilsyn.
- NAV-kontor og kommuner skal ha mottatt informasjon om erfaringer og resultater fra tilsyn.
- Minst 90 % av klagesakene som behandles og avsluttes i 2014, skal ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.

Rapportering

- Gjennom årsrapportering (<http://arapp.fylkesmannen.no>)
- Rapportering til Statens helsetilsyn

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) og kapittel 0621

Bakgrunnsinformasjon

- [Prop. 1 S \(2013-2014\) Arbeidsdepartementet med vedlegg.](#)
- [Prop 1 S \(2013 - 2014\) Tillegg 1](#)
- [Lov av 18. desember 2009 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [Lov av 16. juni 2006 om arbeids- og velferdsforvaltningen.](#)
- [Forskrift av 19. november 2010 om individuell plan i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [Forskrift av 19. november 2010 om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)

- [Forskrift av 16. desember 2011 nr 1251 om sosiale tjenester for personer uten fast bopel i Norge](#)
- [Forskrift av 21. desember 2011 nr 1471 om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad](#)
- [Rundskriv av 22. juni 2012 til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [Rundskriv A-1/2013 Statlige veiledende retningslinjer for utmåling av økonomisk stønad til livsopphold](#) NB!
- Veileder om hvordan det skal fattes vedtak på tjenesten opplysning, råd og veiledning etter § 17 i loven.
- [Ot.prp. nr. 103 \(2008-2009\), Om lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- Utviklingsavtale mellom Arbeidsdepartementet og KS for partnerskapet stat-kommune om NAV-kontorene av 22.08.2012.

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen – formidlingstiltak og kompetanseutvikling

Fylkesmannen skal utforme og gjennomføre kompetanse-, utviklings- og formidlingstiltak innenfor de sosiale tjenestene, samt informere kommunene om tilskuddsordningene og stimulere kommuner med behov til å søke. Kompetansetiltakene skal ta sikte på å styrke integreringen og utviklingen av de sosiale tjenestene i NAV-kontorene og bidra til at tjenestene er samordnet med øvrige kommunale tjenester utenfor kontorene. Et viktig ledd i kompetanseutviklingen er å bidra til at erfaringer fra lokale/kommunale forsøk blir spredt, slik at flere kan ha nytte av erfaringene.

Fylkesmannen og NAV fylke har et felles ansvar for at kompetansetiltak rettet mot NAV-kontorene samordnes. Dette gjelder særlig satsinger med delvis overlappende målgrupper, som for eksempel tiltak på området arbeid, psykisk helse og rus, kvalifiseringsprogrammet, boligsosialt arbeid, Ny GIV og tiltak for utsatte barn og unge. Et flertall av fylkene har utarbeidet en felles kompetanseplan for arbeidet. Dette er en hensiktsmessig måte å koordinere arbeidet på. Kompetanseaktivitetene må også sees i sammenheng med den enkelte kommunes kompetanseaktiviteter rettet mot NAV-kontoret. I forbindelse med samarbeidet med universiteter og høyskoler skal NAV fylke ta initiativ til å etablere en dialogarena.

Oppdrag

Målsettinger

- NAV-kontoret skal ha god veiledningskompetanse og kompetanse på sosiale tjenester
- NAV-kontoret skal ha tilstrekkelig kompetanse til å kunne gi brukerne koordinerte tjenester.

Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Iverksette kompetansehevede tiltak gjennom opplæring og faglige nettverk for samarbeid på tvers av ansvarslinjene sammen med NAV fylke, og sikre at tiltakene er samordnet.
- Utarbeide felles kompetanseplan med NAV fylke, der det er hensiktsmessig.
- Delta i utformingen og gjennomføringen av viktige kompetanse- og utviklingsløp i NAV der sosiale tjenester inngår, (knyttet til Langsiktig plan for styrking av oppfølgingsarbeidet i NAV, herunder standard for arbeidsrettet brukeroppfølging, veilednings- og markedsplattformen).
- Understøtte aktivt medeierskap i partnerskapet i sin dialog med kommunene.
- Følge med på og anvende data om levekårsutviklingen i fylket og i kommunene.

- Delta sammen med NAV fylke i det fylkesvise samarbeidet med universitetene og høgskolene for å etablere og følge opp samarbeidsavtaler om utplassering av studenter, innhold i studietilbud (grunnutdanning og videreutdanning) og eventuelle lokale forsøks- og utviklingstiltak.
- Fylkesmannen i Hordaland skal, sammen med Fylkesmannsembetene i Rogaland og Troms, videreføre arbeidet med tilbakeføring gjennom utdanning og arbeid (TAFU-prosjektet).
- Fylkesmannsembetene i Rogaland, Østfold og Oslo og Akershus skal gjennomføre et toårig forsøk med utvidet informasjon og veiledning til søkere og mottakere av sosiale tjenester.
- Fylkesmannsembetene i Rogaland, Sør-Trøndelag, Østfold og Buskerud skal, i samarbeid med NAV fylke og utvalgte høgskoler og universiteter, iverksette og gjennomføre forsøket "Praksis- og kunnskapsutvikling i NAV-kontorene".

Resultatkrav

- Tiltak og aktiviteter er gjennomført på en slik måte at de ulike satsingene og aktivitetene ses i sammenheng.
- Aktuelle data for å følge levekårsutviklingen i fylket og i de enkelte kommunene er systematisert og analysert.
- Fylkesmannen skal ha vurdert om egen innsats har bidratt til kvalitetsforbedringer i de sosiale tjenestene i NAV-kontoret.
- Alle kompetansetiltak som retter seg mot NAV-kontoret er blitt samordnet med NAV fylke og kommunens egne tiltak.
- Fylkesmannen har deltatt i sentrale kompetanse og utviklingsprosesser i NAV.
- Tildelingen av de ulike tilskuddene på ansvarsområdet er vurdert opp mot kommunenes utfordringer og eventuelle andre tilskudd som tildeles kommunen.
- Fylkesmannen har deltatt sammen med NAV fylke i det fylkesvise samarbeidet med universitetene og høgskolene.

Rapportering

Gjennom årsrapportering (<http://arapp.fylkesmannen.no>)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525) og delfinansiert over kapittel 621 i Prp 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Rundskriv H-2143 \(2004\) Retningslinjer for fylkesmannens samordning av statlig styring av kommunesektoren](#)
- [St. prp nr. 46 \(2004-2005\) Ny arbeids- og velferdsforvaltning](#)
- [Ot.prp.nr.47 om lov om arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [St.meld. nr. 9 \(2006-2007\) Arbeid, velferd og inkludering](#)
- [Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten...og bedre skal det bli! \(2005-2015\)](#)
- [Strategi for oppfølging av brukere i NAV](#)
- [Arbeidsevnevurderinger i NAV](#)
- [Eva Herud og Sille Ohrem Naper: Fattigdom og levekår i Norge – status 2012. NAV-rapport 1-2012.](#)
- [Unni Beate Grebstad \(red.\): Sosialhjelp og levekår i Norge. Statistiske analyser. 130:2012. Statistisk sentralbyrå.](#)
- Oppfølgingsplan for arbeid og psykisk helse (2013-2016).

- [Samarbeid med universiteter og høyskoler](#)

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet er et viktig tiltak for å bekjempe fattigdom og fremme overgangen til arbeid. Kvalifiseringsprogrammet (KVP) retter seg mot personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. Det dreier seg i stor grad om personer som ellers vil være avhengig av økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde over lengre perioder.

Målet med programmet er å bidra til at den enkelte blir i stand til å komme i hel- eller deltidsarbeid og beholde arbeid over tid. Gjennom et individuelt tilrettelagt program med tett oppfølging er målsettingen å fremme overgang til arbeid, fremme sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet for den enkelte.

Oppdrag

Målsettinger

- Alle som har rett til kvalifiseringsprogram får tilbud om program.
- NAV-kontorene har oversikt over brukere som kan tilbys kvalifiseringsprogram og tildeler programmet til brukere som fyller vilkårene etter loven.
- En størst mulig andel av deltakerne går over i heltid- eller deltidsarbeid etter avsluttet program.
- Innhold i kvalifiseringsprogram blir tilpasset den enkeltes behov og forutsetninger.
- Kvalifiseringsprogrammet blir sett i sammenheng med de øvrige sosiale tjenestene og NAVs og kommunens virkemidler.

Oppgaver

- Fylkesmannen er hovedkontakt for kvalifiseringsprogrammet på fylkesnivå.
- Fylkesmannen er pådriver overfor NAV-kontorene slik at brukere som fyller vilkår om program får tilbud om deltakelse.
- Fylkesmannen skal stimulere kommuner som ikke i tilstrekkelig grad har tilbudt brukerne KVP, til å satse på kvalifiseringsprogrammet.
- Fylkesmannen skal formidle kunnskap, oppfordre til bruk av tilsynsrapporter, tilby kompetansehevende tiltak og gi råd og veiledning til ledere og ansatte i NAV-kontorene.

Resultatkrav

- Kommuner med få deltakere i KVP i tiltak skal være kartlagt for å undersøke om det er brukere som har behov for KVP, men som ikke har fått tilbud. Kommunene skal være tilbudt råd og veiledning for om mulig å øke antallet deltakere.
- Fylkesmannen har arrangert/bidratt til å arrangere kompetansehevende tiltak som kurs, konferanser, møter og erfaringsamlinger som tilbud til alle NAV-kontorene.
- Erfaringer fra tilsyn har blitt systematisk brukt i KVP-arbeidet.
- Fylkesmannen har ved behov gitt bistand/råd og veiledning til det enkelte NAV-kontor.

Rapportering

Fylkesmannen skal rapportere årlig på kvalifiseringsprogrammet. Rapporten skal vise hvilke kommuner som har særlige utfordringer og hvilken innsats Fylkesmannen gjør for å bedre forholdene. Tidspunktet for rapportering tilpasses bidrag til Arbeid- og velferdsdirektoratets

virksomhetsrapport for 2. tertial.

Finansiering

Kvalifiseringsprogrammet finansieres gjennom ordinær rammebevilgning til kommunene. Finansiering over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 18. desember 2009 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen \(§§ 29 – 40\)](#)
- [Forskrift 21. desember 2011 nr 1471 om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad](#)
- [Ot.prp. nr. 70 \(2006-2007\) - Om lov om endringer i sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover](#)
- [Arbeids- og velferdsdirektoratets nettsider om kvalifiseringsprogram](#), nav.no
- [Rundskriv av 22. juni 2012 til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)

73.4 Økonomisk rådgivning

Økonomisk rådgivning i offentlig regi, herunder utenrettslig gjeldsrådgivning, er et tilbud til personer med betalingsproblemer. Tilbudet er et redskap for å inkludere dem i normale sosiale prosesser. Mange av NAVs brukere kan ha behov for økonomisk rådgivning. Dette kan knyttes til håndtering av egen økonomi, som betaling av regninger med mer. Enkelte brukere har en situasjon hvor gjeld utgjør en stor del av problemkomplekset.

Økonomisk rådgivning skal bidra til at enkeltpersoner og den enkelte husstand får kontroll over sin private økonomi. Her skal fylkesmannen sikre informasjon og bevissthet omkring økonomisk rådgivning, herunder utenrettslig gjeldsrådgivning, og bidra til kompetanseutvikling og god kvalitet på rådgivningen i NAV-kontorene og hos andre aktører i kommunene. Fylkesmannens arbeid med økonomisk rådgivning skal sees i sammenheng med de øvrige innsatsområdene i regjeringens fattigdomssatsing.

Fylkesmannsembetene i Oslo og Akershus, Hordaland og Sør-Trøndelag er tilført stillingsressurser med formål om bistå samtlige embeter med kompetansehevende tiltak og gi generell råd og veiledning. De skal også å bistå Arbeids- og velferdsdirektoratet med å utarbeide og oppdatere kursmaterieill og vedlikeholde en pool av forelesere.

Oppdrag

Målsettinger

- NAV-kontoret og kommunen har god informasjon og bevissthet omkring økonomisk rådgivning, herunder utenrettslig gjeldsrådgivning.
- NAV-kontoret og kommunen har gode økonomiske rådgivningstjenester.

Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Tilby og gjennomføre grunnkurs og videregående kurs i økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning. (Kursene er under revidering).
- Være aktiv pådriver for fagnettverk/faglige fora.
- Gi råd til sentrale myndigheter om utviklingstrekk i tjenestefeltet.
- Informere om økonomisk rådgivning, herunder utenrettslig gjeldsrådgivning og formidle erfaringer fra forsøk og utviklingstiltak overfor ansatte i NAV-kontoret og kommunen for øvrig.
- Være en pådriver for å gjøre økonomirådgivningstelefonen 800-GJELD kjent.
- Gi råd til og sørge for at kommuner som kan ha nytte av interkommunalt samarbeid om økonomisk rådgivning får den nødvendige bistand til å sette i gang samarbeidsprosessen.
- Arbeide for å skape et tettere samarbeid med namsmenn om økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning i kommuner og NAV-kontor.

Resultatkrav

- Kommuner som vil kunne ha nytte av interkommunalt samarbeid med formål å styrke tjenestetilbudet er kartlagt, og bistand er tilbudt.
- Grunnkurs og videregående kurs i økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning er blitt gjennomført.
- Det er initiert og/eller gjennomført en eller flere samlinger i fagnettverket.
- Oppdatert status om kommunenes arbeid med økonomisk rådgivning (herunder utenrettslig gjeldsrådgivning) foreligger.
- Erfaringer fra lokale og nasjonale tiltak som gjøres på området er blitt formidlet og spredt.

Rapportering

Gjennom årsrapporteringen skal det redegjøres for hvordan oppdraget er gjennomført, om hvilke kommuner som har særlige utfordringer og hvilken innsats fylkesmannen gjør for å bedre forholdene.

Finansiering

Finansiert over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

Avsnittet skjules automatisk, men kan klikkes frem og vises ved behov.

- [Lov av 18. desember 2009 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen \(§17 opplysning, råd og veiledning\).](#)
- [Rundskriv av 22. juni 2012 til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.](#)
- Veileder om hvordan det skal fattes vedtak på tjenesten opplysning, råd og veiledning etter § 17 i loven.
- [Lov om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner \(Gjeldsordningsloven\) av 17. juli 1992 nr. 99.](#)
- [Oppdragsrapport nr. 12. 2010. Christian Poppe, SIFO. Interkommunalt samarbeid om økonomisk rådgivning.](#) (Dokumentet er ikke tilgjengelig elektronisk)
- [Oppdragsrapport nr. 4. 2010. Christian Poppe, SIFO. 800GJELD.](#)

73.5 Boligsosialt arbeid

Det boligsosiale arbeidet skal sikre at vanskeligstilte får mulighet til å leve og bo selvstendig og sikre varige botilbud. Det boligsosiale arbeidet skal også bidra til å fremme overgang til

arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet. Tjenestemottakere som ikke klarer å ivareta sine interesser på boligmarkedet, skal sikres individuell plan og vedtak på tjenestene. Fylkesmannen skal sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet bidra i arbeidet med å forebygge og bekjempe bostedsløshet og sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalte tilskudd til boligsosialt arbeid.

Tiltak for å redusere bruk av midlertidige botilbud og tiltak for ungdom, yngre voksne og barnefamilier med lavinntektsproblemer skal spesielt prioriteres i 2014. Fylkesmannen bes om å målrette embetets arbeid ut mot kommuner som har de største boligsosiale utfordringene og mot kommuner som mottar tilskudd.

Informasjon om den praktiske forvaltningen av øremerkede tilskudd i boligsosialt arbeid gis i eget brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Enkelte av embetene vil bli invitert til å delta i forsøksprosjekter knyttet til videreutdanning i boligsosialt arbeid m.m. og noen vil bli invitert til å delta i utarbeiding av ny nasjonal strategi for boligsosialt arbeid. Invitasjon og nærmere presisering vil bli gitt i egne brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Oppdrag

Målsetting

- Kommunen og NAV-kontoret har god kompetanse på boligsosialt arbeid.
- Kommunen og NAV-kontoret har gode tjenester for å forebygge og bekjempe bostedsløshet i kommunen.

Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Forvalte øremerkede tilskudd til boligsosialt arbeid i tråd med gjeldene regelverk og søknadskriterier. Tilskuddet skal i størst mulig grad ses i sammenheng med andre statlige tilskudd.
- Følge opp og veilede kommunene som har mottatt boligsosialt tilskudd for å sikre forankring, framdrift og faglig kvalitet, samt videreføring etter endt tilskuddsperiode.
- Følge opp og veilede kommuner som har store boligsosiale utfordringer som ikke mottar tilskudd. Dette for å sikre overgang fra midlertidige botilbud til varige boliger og god faglig kvalitet i oppfølgingstjenestene.
- Utarbeide og gjennomføre tiltak som bidrar til å øke den faglige kompetansen for ansatte som arbeider med boligsosialt arbeid, i samarbeid med Husbankens regionkontor.

Resultatkrav

- Boligsosialt tilskudd er forvaltet i tråd med regelverk og søknadskriterier og søknadene er vurdert opp mot andre aktuelle tilskuddsordninger.
- Kommuner som får tilskuddsmidler er fulgt opp og veiledet. Spesielle utfordringer som avdekkes gjennom rapportering fra kommunene skal møtes med tiltak.
- Fylkesmannen har god oversikt over utviklingstrekk innen boligsosiale utfordringer i fylket på bakgrunn av relevant statistikk på fagområdet.
- Kommuner som har store boligsosiale utfordringer er kartlagt, og nødvendige tiltak er iverksatt.
- Det er gjennomført kompetansehevende tiltak i samarbeid med Husbanken.

Rapportering

Det skal rapporteres om gjennomførte aktiviteter på området, type bistand som er gitt til kommunene, resultater kommunene har oppnådd og utfordringer kommunene står overfor. Angi antall kommuner og beskriv type tiltak. Se rapporteringskrav under pkt. 73.2.

Finansiering

Finansiert over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Meld. St. 17 \(2012-2013\) Byggje- bu –leve](#)
- [Rundskriv U-10/2002 Boligsosialt arbeid og bistand til å mestre et boforhold](#)
- [Lov av 18. desember 2009 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.](#)
- [Rundskriv av 22. juni 2012 til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)

73.6 Barn og unge

Fylkesmannen skal bistå kommunene med å følge opp utsatte barn og unge. Dette gjelder særlig barn i sosialt og økonomisk vanskeligstilte familier og ungdom som står i fare for eller har falt ut av skolen og som ikke er i arbeid.

Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Fylkesmannens rådgivning og kompetanseutvikling overfor kommunene på området skal ivareta dette perspektivet.

Barn og unge skal gis muligheter til å delta og utvikle seg i samfunnet uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon. Dette gjenspeiles i formålsparagrafen til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Det er et mål at flere ungdommer gjennomfører videregående opplæring. Satsingen på NY GIV skal gi bærekraftige strukturer for samarbeid og økt faglig og tverrfaglig kompetanse for ansatte som arbeider med ungdom med sammensatte problemer. Individuell plan er et egnet virkemiddel for å understøtte dette arbeidet.

Fylkesmannen i Nordland har i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet og andre direktorat fått et pådriveransvar for å forankre og formidle kunnskapen og erfaringene fra det nasjonale forsøket ”Ungdom i svevet”. Kompetanseoverføring på området skal skje i samarbeid med NAV fylke, og skal komme hele NAV-kontoret til nytte. Fylkesmannen i Nordland skal initiere utviklingsprosesser med utgangspunkt i lokale behov, bidra med kunnskapsstøtte og hjelp til dokumentasjon, og tilrettelegge for erfaringsutveksling og erfaringsformidling.

Nærmere informasjon om fylkesmannens rolle vedrørende oppfølging og veiledning av kommuner som har fått tilskudd til å forebygge og bekjempe barnefattigdom vil gis i eget brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Direktoratet vil invitere fylkesmannen til samarbeid om regionale nettverks- og erfaringskonferanser for kommuner som mottar slike tilskudd. Direktoratet vil komme tilbake til hvilke embeter det vil være aktuelt for.

Oppdrag

Målsettinger

- God kompetanse og kunnskapsbasert praksis i oppfølgingen av utsatt ungdom i NAV-kontorene.
- God kunnskap om barnefattigdom i kommunene.
- Styrket barneperspektiv i NAV-kontorene.
- Innsatsen rettet mot barn og unge med sammensatte problemer er bedre koordinert og understøtter målet om økt gjennomføring i videregående opplæring. Økt kjennskap til erfaringene og kompetansen fra «Ungdom i svevet» og andre utviklingstiltak ved Fylkesmannsembetene og i NAV-kontorene.

Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Følge med på og anvende data om levekårsutviklingen for barn og unge i fylket og i kommunene.
- Forvalte øremerkede tilskudd til å forebygge og bekjempe barnefattigdom. Nærmere informasjon gis i eget brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.
- Følge opp og veilede kommuner som har mottatt tilskudd til å forebygge og bekjempe barnefattigdom, for å sikre forankring, framdrift og faglig kvalitet, samt videreføring etter endt tilskuddsperiode, herunder bistå tilskuddskommuner som ønsker å utarbeide handlingsplaner.
- Tilby NAV-kontorene støtte til utviklingsprosesser med utgangspunkt i lokale behov blant annet ved å benytte resultater og erfaringer fra relevante forsøk og utviklingstiltak.
- Sette i verk kompetansehevende tiltak og legge til rette for erfaringsutveksling om oppfølging av utsatt ungdom for NAV-kontorene, i samarbeid med NAV fylke.
- Ta initiativ overfor kommuner med utfordringer når det gjelder levekårssituasjonen for barn og unge. Vurdere behovet for større satsinger i fylket.
- Fylkesmannen skal se sine sektoroppdrag overfor barn og unge med sammensatte problemer i sammenheng. Embetets aktiviteter overfor kommuner og fylkeskommunen bør koordineres slik at det bidrar til bedre samhandling mellom tjenestene. Arbeidet skal ses i sammenheng med Regjeringens mål om økt gjennomføring i videregående opplæring i tråd med satsing Ny GIV. Individuell plan er et virkemiddel på system og individnivå. Likelydende oppdrag er gitt fra Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.
- Benytte erfaringene fra tilsyn og klagesaker i tilskuddsforvaltningen.

Resultatkrav

- Fylkesmannen har god oversikt over utviklingstrekk blant utsatte barn og unge i fylket og benytter KOSTRA-tall, Ungdata og folkehelseprofiler og annen relevant statistikk på fagområdet.
- Alle kommuner som ønsker det, har fått tilbud om støtte til utviklingsprosesser med utgangspunkt i lokale behov.
- Kommuner som får tilskuddsmidler og/eller ønsker å utarbeide en handlingsplan, har fått tilbud om opplæring og oppfølging med sikte på god kvalitet i arbeidet og sikre forankring og videreføring etter prosjektslutt.
- Fylkesmannen har ved behov tatt initiativ til satsinger for å styrke arbeidet overfor barn og unge i fylket.

Rapportering

- Det skal rapporteres om gjennomførte aktiviteter på området, type bistand som er gitt til kommunene, resultater kommunene har oppnådd og utfordringer de står overfor. Se rapporteringskrav under pkt 73.2.
- Det skal gis en konkret beskrivelse av hvordan aktiviteter for å styrke kommunenes og fylkeskommunenes innsats overfor barn og unge med sammensatte problemer er koordinert.

Finansiering

Finansiert over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Satsing på barn og ungdom – Regjeringens mål og innsatsområder i statsbudsjettet for 2014 fra Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet.](#)
- [Fafo-rapport 2009:50 Aktivitet og deltakelse for fattige barn og unge. En evaluering av to statlige tilskuddsordninger](#)
- [Tone Fløtten \(red\): Barnefattigdom. Gyldendal 2009.](#) (dokumentet er ikke tilgjengelig elektronisk)
- HIO-rapport 2011 nr 10 Barnefattigdom i et rikt land. Kunnskapsoppsummering om fattigdom og eksklusjon blant barn og unge i Norge (dokumentet er ikke tilgjengelig elektronisk)
- [Oppsøkende og utadrettet arbeid overfor ungdom utenfor opplæring og arbeidsliv. Rapport fra Barne- og likestillingsdepartementet](#)
- Reidun Follesø (red): Gi viljen mulighet! Sluttrapport Ungdom i Svevet 2007-2010. UiN-rapport nr 12-2011 (dokumentet er ikke tilgjengelig elektronisk)
- Oppfølgingsplan for arbeid og psykisk helse 2013-2016
- Ungdom, frafall og marginalisering, Forskningsrådet. 2013
- Ungdoms levekår, Statistisk sentralbyrå, 136:2013.
- St. meld 46 «Flere i arbeid»
- Prop. 106 L (2012-2013), «Endringer i barnevernloven»
- Handlingsplan for forebygging av kriminalitet (2013-2016).